

TUTKI tutkimuksen tietomalli -työryhmän 3. kokous

Aika: Keskiviikko 21.8.2013 klo 13.30–16

Paikka: Laurea ammattikorkeakoulu B307 3.krs., Ratatie 22, Vantaa

Osallistujat:

- Aija Kaitera, Helsingin yliopisto, puheenjohtaja
- Jukka Haapamäki, OKM
- Liisa Hallikainen, Lapin yliopisto
- Leena Huiku, Tampereen teknillinen yliopisto
- Teemu Kempainen, CSC
- Jenni Kokko, Jyväskylän yliopisto
- Hanna-Mari Puuska, CSC, sihteeri
- Veli-Matti Suoranta, tietomallinnuskonsultti
- Stina Westman, Aalto-yliopisto
- Reino Viita, Suomen Akatemia

Asiat:

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.30. Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin työjärjestys.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Pienryhmien tulokset

- a. Asiantuntijatehtävät ja muut tuotokset (Stina Westman, Leena Huiku, Liisa Hallikainen ja Teemu Kempainen)

Pienryhmä oli hahmotellut asiantuntijatehtävän ja muiden tuotosten käsitteitä erityisesti TTY:n, Aallon ja LY:n tietojärjestelmänhankkeisiin liittyvien yliopistojen sisäisten tarpeiden näkökulmasta. Työryhmä keskusteltiin luonnoksista:

Tutkimuksen tuotokset

- Yläkäsitteen nimi: Voisiko olla "Tutkimus- ja taiteellisen toiminnan tuotos", jonka alalajeja (tuotosluokkia) olisivat julkaisut, taidealan julkaisut, asiantuntijatehtävät, patentit ym.
  - Tarvitaan kokonaiskuva, mikä käsite alisteinen millekin. On esim. julkaisu alisteinen vai rinnakkainen tuotoksille?
  - Pitää vielä katsoa mitä yhteisiä ominaisuuksia jää yläkäsitteelle (tuotokselle).
- Muita tuotoksia ovat mm. ohjelmistot ja tallenteet, audiovisuaaliset, taideproduktiot, tutkimus- ja tietoaineistot, innovaatio- ja liiketoiminta
- Jos ei paikkaa vähäisemmille tuotoksille, ne kirjataan ylempiin luokkiin.

Asiantuntijatehtävät

- Ominaisuuksia ovat kansainvälisyys sekä onko kutsuttu
- Yleinen tyyppiluokitus kolmeluokkainen: 1) tieteellinen, 2) taiteellinen, 3) yvv? (esim. arvioitava lehti voi olla populaari tai tieteellinen)
  - Jos erottelu ei riitä esim. taiteen asiantuntijatehtäville, tarvitaan niille uudet kategoriat (esim. taiteellinen arviointi)
- Katsottu myös TENKin mallia, mutta siitä puuttuvat mm. konferenssijärjestely, jäsenyydet, luottamustehtävät.
- Vierailuissa voisi erotella vierailut ja konferenssikäynnit
- Vierailu voi liittyä opetukseen, tutkimukseen, taiteelliseen tai hallinnolliseen toimintaan (jatko-opinnot voivat olla joko opiskelua tai tutkimusta)
- Olisi hyvä jos esim. ryhmän saama palkinto olisi vain kerran, eikä kullakin henkilöllä erikseen
- Tarvitaanko "tapahtuma"-käsite – esim. SA-rahoitettujen kokousten tiedonkeruu edellyttäisi ko. käsitettä.
  - Liittyykö esim. eduskunnassa tapahtuva valiokuntakokous organisaatioon vai tapahtumaan?
- Konferenssi ja myös esim. referee-arvio liittyvät julkaisukanavaan (konferenssisarjaan tai lehteen), kuitenkin Julkaisufoorumissa yksittäinen konferenssi ei ole julkaisukanava
- Projektiyhteys ei asiantuntijatehtäville pakollinen

Todettiin, että tietomallityössä on erotettava kaaviotaso ja koodistotaso. Luokkakaaviotasolla voidaan saada nopeasti ehdotus, mutta erityisesti asiantuntijatehtävien luokittelu tästä eteenpäin on melko työlästä. Työryhmä pohti, mallinnetaanko tarkemmalle tasolle, vai riittääkö geneerinen taso. Pohdittiin, tarvitaanko asiantuntijatehtäville kansallisen tason luokitusta. Korkeakouluissa ei toivota, että tietoa alettaisiin kerätä, mutta toisaalta niissä on toivottu kansallista listaa. OKM:ssä ei ole näköpiirissä tietojen keräämistä tarkemmalla tasolla, mutta EU-Multirankista tms. saattaa tulla tämäntyyppisiä avauksia, jolloin olisi hyvä voida viitata johonkin referenssiin.

Keskusteltiin julkaisutyypiluokituksen suhteesta tietomalliin. Tietomallin käsitteet:

- "julkaisu" kattaa tyypit A-E
- "taidealan julkaisu" tyypin F
- "patentti" tyypin H

Tietomallista toistaiseksi puuttuvat Luokka I Audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniiset ohjelmat sekä G Opinnäytteet. Julkaisutyypiluokitus ei kuitenkaan kata kaikkia tuotoksia (esim. asiantuntijatehtävät). Todettiin kuitenkin, että luokitus on tehty vuonna 2009, joten luokkia voi olla tarpeen lisätä. Myös uudenlaisia tieteellisten julkaisujen tyyppisiä (esim. blogit) on ollut esillä.

b. Projektit, organisaatiot ja infrastruktuurit (Aija Kaitera, Jenni Kokko ja Veli-Matti Suoranta)

- Nykyisessä mallissa hanke-käsite niputtaa projekteja.
- Tutkimusinfra tyyppi suppea vai laaja? (Kansallisessa tiekartassa luokitus: 1) palvelu, 2) aineisto, 3) resurssi, 4) välineet, 5) laitteet. Pitäisi olla myös emoinfrastruktuuri. Missä vaiheessa data on infraa? Jonkun toisen tuotos voi olla toisen infraa. meril-luokittelu n. 90-luokkainen. SA? CERIF?
- Tutkijakoulu: yliopistoilla omat tutkijakoulut, mutta yhteisiä tohtoriohjelmiä. Tutkijakouluihin sisältyy tohtoriohjelmiä, jotka ovat yhteisiä korkeakoulujen kanssa. Jyväskylässä välissä tiedekunnan tohtorikoulu, jota johtaa dekaani.

- Ylempää organisaatiokäsitettä ei ole, vaan organisaatioita on muodostettu tarpeen mukaan (esim tutkijakoulu).
- Varjo-organisaation hierarkia: Projekteja? Tutkimus kuvataan näiden kautta, jos määritellään näin? Laitokset tällöin vain taloushallinnollinen kuori. Useat tutkimusryhmät muodostavat tutkijayhteisöjä. Tutkija voi kuulua yhteisöön, vaikka ei olisi tutkimusryhmässä.

4. Jatkotoimenpiteet

Päätös: Sovittiin, että tulokset esitellään väliraportissa TUTKI-ohjausryhmälle 4.9.2013. Ehdotetaan, että ryhmät jatkavat työtä syyskuussa, jolloin pienryhmät työstävät kaaviot ja uusille käsitteille tehdään määritelmät. Sen jälkeen voidaan kysyä laajemman joukon näkemystä. Mahdollisesti lähetetään laajempi kysely korkeakoulujen keräämistä muista tuotoksista. Ehdotetaan ohjausryhmälle, että workshop laajemmalle yleisölle järjestetään lokakuussa.

5. Muut asiat

Aija Kaitera esittelee tietomallityöryhmän työtä [RAKETTI-tulosseminaarissa](#) 30.8.2013

6. Seuraava kokous

Ei sovittu.

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.